

281.64
3.212 P

1862

Հայաստանի Հանրապետություն

Մ Ի Ի Ս Թ Լ ; Տ Ի Յ Ի

ՍՆ ՀՄԸՆԱՐԻՐՈՒ ԹԻՒՆ

Պր Խոսեմ, Խոսեմ սրբասրնատա սայրմազ իջին
տեօզ ու սեօհպեթի վե թավր ու հարեքեթինտե պիր
հիւսնի նիգամ պուլունմայր արր: Քեզալիք պիր միլ
լեթ, միլլեթ սրբասրնա կեչմեք իջին, կերեք ճիսմանի
վե կերեք բուհանի իտարեսինե տայիր պիր գավանին
եախօտ պիր նիգամաթը պուլունմայր արր:

Մեօզ ու լազբարսրնատա, վե թավր ու հարեքե
թինտե պիր նիգամ վե պիր գանուն պուլունմայան
ատեմ ախանե սայրտարը կիպի, գավանին ու նիգա
մաթը պուլունմայան միլլեթ տախի, առապ ու թեր
պիլետեն մահրում, վե դուլեթի ճեհարեթան մեթ
բուք պիր ետպանի թայիֆե սայրլը:

Ի կեր սօղորուլու սեօյեմեք կիւնահ վե այրպ տեյիլ
խե, պունտան երկիրոնի սենե եվլելե կելինճեյե գա
տար, հեր նե գատար մեզհեպիմիլ, վե աթիգ շերե
ֆիմիլ սայեսինտե, պիր միլլեթ իսմինի թաշմաղե լա
յրգ պուլունմուշ խեք տե, հագրգաթի հարտե,
միլլեթճե իտարեմիլ նիգամարը վե գանունտուգ, չրգար
զընա պիր շեյ օլուղունտան, պայաղըճա ետպանիլեր
սրբասրնատա գալմադտե օլուղունմուղը Սայթմանաթը
Մենիյե կեօրիւպ վե մերհամեթ իտերեք, ինթիխապ
իւղրե իքի առետ մեճիւ թեշքիլեյե, իտարեյի մեա
լեհի միլլեյեմիլ իմթիպաղաթընա, միւստատեյի ալլեյե
պուլունմուշ տուր: Չիւնքի, պիր աեվլեթին թեպա
տար նիգամարը օլուղունմա, ճահիլ գալաճաղըն, ճահիլ
գալարըճա ֆագրըլըլա աիւլեճեյին, վե ֆագրըլըլա
աիւլաիւրըճե տախի, հեր ճիհեթլե քեհաույե պիր
եիւք, վե պիր նեվի իլլեթ օլաճաղըն բանա ֆեհմ կ
լեմիլ աիւր:

Միլլեթիմիլ շու ելթաֆը Մենիյեյե նայիլ օլ
տուգտա, հեր նե գատար 20 սենետեն պերու, մեա
լեհի միլլեյեհի իտարեսինտե պիրաղ աատըր մերղուպե
իպրաղընա գատար օլմաղե պաշլամըլտըր իտե տե, իմթի
յաղաթ կեմիսինի իտարե իտեճեք գաբիտանըլըրն ին
թիխապը, ետընըլ պիր գաշ քիշիլերին ելինտե գալըլ,
վե գաբիտանըլարա իտե, բուսուլա վե իտարիթա կեօ
թերիլիլ օլմաարըլընտան, վե մեղբուր կեմի տայիմա
հօրտա բօճա իտերեք, վե իգպալ բուղկեարըլըր հիւք

69
20
2

միւնատ Կալարագ եկօրիւմէքտե պուլունտուղուն
տան , տերունինտե պուլունան եօշնուլար հիջ պիր տա
գըգախեվֆիլ իւ թէրետաիւտաէն վէ հտեֆի թէհլըբե
տէն խայի օլմամլըար տոր :

Պունտան պիր պուլունգ սէնե մուգատտեմ , պիր
Թաղըմ զեվաթը խայրիսահան , Վալթանաթը Մենիլեէյի
ինայեթտերեա հաղրեթլէրինին շու իմթիյաղաթը ա
լլեեէսին , պիր հիւսնի նիզամ իւզրե իձրա խտերէք ,
մաթլուպ օլունան մէնֆաաթը քտիրէյե միլէթիմիլը
միլեէտտեր գըլմագ արգու իլլետիկինտէն , պիր գավա
նինի միլլեէէ գալէմէ ալարագ , իմթիյաղաթը մէգ
քիւրէնին էսաա ու աճքեամլինա ըիայեթէն , վէ լիսա
նըմըզն իգթիզաարնձա , անը սայիր ու ֆագ թէֆէք նի
ղամաթտան ֆարգ իթտիրմէք նիլէթինէ պինտէն , իմիւ
նէ Վըգային Սահմանադրութիւն թէմսիլե իլլեմիլ խաի :

Միլէթիմիլ մէգքիւր Սահմանադրութիւնու , Իաթ
րիբէրիլէ , Եպիսկոպոսլարըլա , Վարդապետլէրիլէ ,
Քահանալարըլա , վէ հէր սընըֆ Վշարհականլարըլա
իմզալարալ , գապուլ վէ շու գատար վագըթտան պէ
րիւ տախի ալէնէն իձրա իլլեմէքտեխաի :

Կերչի , Սահմանադրութիւն հիւքիւմէթ Թարա
ֆընտան ըէամէն Թաստիգ օլունմուշ տէլիլ խաի , ֆե
գաթ Կրօնական վէ Քաղաքական ժողովար , ուսուլի
ձէտիա իւզրե թէշքիլ օլունուպ , վէ հիւքիւմէթ Թա
րաֆընտան խտե , էօլլէձէ Թաստիգ գըլլմմըլ օլտու
ղու շէօլլէ տուրտուն , իձրատընտան տախի կէրչի քեա
միլէն խապէրտար պուլունտուղունտան , սատագաթը
սապըգա վէ սահիհէմիղէ էմնիլեթէն , թէֆթիլ
ու թէձէսսիւսինտէն սարֆը նազար իլէ , միւսաա
տէյի ալլեեէսին լութֆ ու էրզան պուլունմագտե խաի
խտե տե , պիր Թաղըմ ֆէսատավէր վէ ֆիթնէնկիլ
ատէմէր , ախլագը ըէտաիլե , վէ հարաքեաթը մէգմու
մէլէրի սէպէպինտէն , միլլէթիմիլին իթիպար ու ըի
այեթինտէն , Սահմանադրութիւն տեվրինտե մահ
րում գալտըգլարըն կէօրտիւքլէրինտե , միլլէթիմիլի
եալլընըգքէնտի նէֆտանիլէթլէրինէ գուրպան իթմէյե ,
ինսանտան ու թանմատըգտան պաշգա , Վլլահտան տա
խի գօրգմատըլարընտան , Սահմանադրութիւն արա
պասընըն թէքէրլէքլէրի էօնիւնէ , թաշար գօյմալէ
գանաաթ իթմէյէրէք , կիտիպ հիւքիւմէթէ տախի ,
խայինլէր , շէրիլէր վէ միւթթէրիլէր , « Վֆէնտիմ ,
պունկարըն ֆիքրի բատիշահլըք չըգարմագ տոր , վէ
նասըլքի , Սահմանադրութիւն լուզէթինտէն տախի
շիւքհէյէ գահիպ օլունաս ձայիլ տիր »
տէյէրէք (էյէր սահիհ խտե) , եալանլար սէօլլէլիպ , վէ
իթթիրալար իթմէյէ իլթիքեալ իլլետիլէր :

Կերչի, հիւքիւմէթ, թապիաթիլէ, Կրմէնի միւ-
 լէթի կիպի, սատրպ, հիլիլէթիւ, վէ սահիպ սիւքիւ-
 նէթ պիր միլլէթին, ասկերսիզ, թօքսուզ, թիւֆէնք-
 սիզ, պարուժսուզ, կէմիսիզ, թէրասնէսիզ վէ հաթ-
 թա փարասըզ վէ ճահիլ վէ գօրգազ պիր միլլէթին, էօյ-
 լէ պիր նիլէթի ֆասիտէլէրտէ պուլունուպ, վէ տի-
 վանէճէ ճէսարէթ իտէճէկինէ հիչ պիր վագթտա միզ-
 տարի զէրրէ սէմի իթիպար իտէմէտիկինտէն, իսթիհզա
 իւզրէ կիւլլէքտէն պաշգա հիչ պիր շէյի բէվա կէօր-
 մէմիշ, վէ շու իֆլթիրալէրէ ճէսարէթ իտէնլէրին,
 պիզզաթ քէնտուլէրինին էֆէպիլզ օլտուզլարրն ըանա
 ֆարպ իլլէմիշ օլմալտուր. ֆէգաթ, մատամքի, Սահմա
 նազրու թիւնուէն ահքեամը հազգընտա պիր իֆլթիրա
 տըր օլունմուշտուր, արթըզ օնու պիր տէֆա կէօզ
 տէն կէչիրիպ, թէճէսսիւս իթմէք, իպթիզայի բօլի
 թիգա վէ էմրի պասիրէթինտէն պուլունմուշ տուր :
 Եւնա ֆարզ իտէլլմքի, պազը Հայլարրն ֆիքիլլէ-
 րինտէն պիր փասիշահիլզա նալիլ օլմագ արզուլարր
 կէչէր իմիշ. խէյալը զարարըէօզ, պու աւլա պիր թագսի-
 բաթ, վէ պիր գապահաթ սայըլամազ. զիրա էօյլէ
 թէֆէքքիւլլէր, հէր վագթ, հէր եհրտէ, վէ հէր
 ինսան թարաֆընտան կէօրիւլէ կէլմիշ տիր, վէ իլա
 նիհայեէտէ կէօրիւլէճէք տիր. զիրա ճէնապը Լֆէ-
 րինէնտէ հազրէթլէրի, պէնիի ատէմի խազգ իլլէտիկի
 անտէ, կերչի հէր պիր հարէքէթինէ պիր մանի վէ պիր
 հուտուտ օլմուշտուր, ֆէգաթ, թէֆէքքիւլլէ վէ
 արզուլու քեամիլէն սէրպէսթ պըրազմիշ տըր. վէ
 էկէր շու իտուտուտն էօյլէ օլտուղունտան, պիզլմ
 ճապիլլէր պի խապէր իտէլլէր, ութանսընլար վէ ճէհա-
 լէթլէրինին տէրէճէսին անլասընլար. չիւնքի Սալթա-
 նաթը Վէնիլէէ, քէնաիլլէրի կիպի ճահիլ օլմատըզընտան,
 հէր սէրչէնին գալլպինտէ պիր արպան էաթմագ, թա-
 պիաթըն իգթիզասընտան օլտուղունուէն բէք ալա ֆէհ-
 մինտէ պուլունմագտէ տիր : Վէ հէմտէ, ճիւզ իւ-
 քիւլլէ տիրօյլէթի տէրքէար օլան գանղի ատէմ պիլ-
 մէզ քի, գանղի միլլէթտէն օլուր իտէ օլտուն, նիլլէ
 ստէմլէր միւշիր, սատրազամ, գրալ վէ փատիշահ օլ-
 մագ, նիլլէ ատէմլէր գանթարըլար իլլէ ալթուլարա
 մալլէք պուլունմագ, վէ նիլլէ ատէմլէր տախի, էն պէօ-
 յիւք ալիմլէրին, քեամիլլէրին, վէ նուֆուզքեարա-
 րըն սըրասընա կէլմէք արզուսինտէ կէզմէքտէ, վէ իս-
 թէտիքլէրի կիպի խէյալաթտա պուլունմագտէ օլուպ,
 վէ հիչ պիր տէվլէթ վէ միլլէթ թարաֆընտան,
 զէրրէճէ մումանաաթ օլունմատըզտան պաշգա, հաթ-
 թա, շիմօլլէ գատար հիչ պիր տէվլէթ վէ միլլէթ
 ճէգա գանուէնամէսինտէ, տախի սէրպէսթ թէֆէք

բիւրե գարշը հիշ պիր ճեզա պէնտի կէօրիւ լմէ միշ տիր :
 Ինտան է վատը տիւ շիւնմէք սերպէ սթիլէ թիւնէ մաւ
 լք տիր . նասը բի , պիզլաթ օլ Տափնիլէր բէնաիլէր
 տախի , Տափնիլէնա չքզըտըզլարը կիւնլէր , աճէ պա
 միլէ թիմիլին պաշնա , նիչէ վէ նիչէ Ֆէրպէթլէր կէ
 թիրմէք իչն , սերպէ սթճէ նէլէր , վէ նէլէր տիւ շիւն
 մէ միլլէր տիրլէր . Ֆէզաթ . . . :

Մէ վնմէ յիլ Տափնիլէր , սէ վնմէ յիլ իլ . « Ի յրմէ նիլէ
 րին Մահմանագրու թիւնտան նիլէ թի . փատիշահ լք
 չքզարմազ տըր » տէյերէք ի թտիկինիլ Տափնիլէնա միւ
 բէնաֆաթ օլարապ , հիւքիւ մէ թ նէզաֆնտէ տալա պիր
 շէրէ Ֆէզազանաճաղընըրդ եօզ տուր . զիւրա , հիւքիւ մէ թ
 էջլէ ի Ֆթիրարարա ինանմատըր տան պաշգա , Ի յրմէ նիլէ
 զամմազ լք թապիի տիր » տարպը մէ սէ լինի տախի բէք
 խի պիլպ , վէ պէշ եիւզ սէնէտէն պէրու նիլէ թէ ճիւ
 պէլէրին տախի կէօրմիւ շօրու զու նտան , սահիհէն էջլէ
 պիր նիլէ թի իսաֆիլէ էյէ թէ շէ պպիւս օլունտու զու հալ
 տէ , սանիլէ սիմտէ , սիլին կիպի պինլէրճէ (Յուզալա
 րըն էքսիք օլմայաճաղըն տախի բանա պիլմէքտէ տիր :

Հայրֆլար , տիւնեատա կիւ վէ նէ ճէք , եալընըզ
 իչպու Տափնիլէնա տալարը վար խոի . շմտի իտէ , անըն
 տախի հիշ պիր շէյէ եարամայաճաղըն անլատըրար :

Ի շիմիզաէն պաղըրար , կէրէք խայինլէր թարաֆըն
 տան , Մահմանագրու թիւն լուղէ թի հազգընտա վէ
 բիլէն խայինճէ վէ սախթէ մանալարը կէօրէրէք , վէ կէ
 րէք Մահմանագրու թիւնու նհիւքիւ մէ թ թարաֆընտան
 նաղար վէ թաստիզ պույրու լաճաղըն իշիտէրէք , պա
 յաղըճա Մահմանագրու թիւն լուղէ թի թէ հիլքէլի վէ
 Ֆէնա լուղէ թ տիր կիպի , թէլաֆֆու զու նատախի ինթիւ
 րազ ի թմէքտէ իմիլլէր : Աերչի , պիզճէ միլլէ թիմիլին
 շու գանու ննամէսի իսմինէ , լիսանբըզճա , իսթէր
 Մահմանագրու թիւն աէնիլլին , իսթէր Աանունագրու
 թիւն աէնիլլին , աալա վազիֆէ իտէճէք պիր շէյ տէ
 յիլ տիր . Ֆէզաթ , էասսըզ վէ հազգսըզ , վէ սէ
 պէպսիլ եէրտէտէ , պիր շէյին իսմինի թէլաֆֆու զա
 գօրզմազ , վէ տէյիլ թիրմէյէ չքզըմազ . տիւ շմէնի կիււ
 տիւրմէքտէն պաշգա , հիւքիւ մէ թէ տախի սույի զանն
 վիւրմէք օլաճաղընտան , ատէ թա միւ վէ սպիլլիլք , վէ
 կէ վէ բիլքտէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր :

Պիր թաղըմ միլլէ թ խայինլէրինին , « Մատամ բի
 Մահմանագրու թիւնու Տէ վէ թ թաստիզ ի թմէ միշ
 տիր , պիզ տէ գապուլ ի թմէյիլ » տէյերէք , հիւքիւ
 մէ թէ վէրաիլքէրի արզու հալտէն , պաղըրարը ճէ սարէ թ
 տէն տիւ շէրէք , Մահմանագրու թիւն եարմազ , կիւյա
 աիր ճիւն հա ի թմէք տիր կիպի զիւ իւ մէլրէ վարմազ տէ ի
 միլլէր . հալ պու բի , հազրզաթի հալ էջլէ օլմայուպ ,

կրա անըն զրտոր արը . զերա Սալթանաթը Մենիյեէ
Թարաֆրնտան իհսան պուրուլան իմթիյաղաթ , ան
ճագ միլէթիմիզին ասայիշ ու բահաթ վէ Թէնվիր ու
սէատեթի նիլէթի խայրիյեսինէ մէսնի օրուպ , վէ շու
նիլէթի խայրիյեյէ խսէ , անճագ պիր նիզամաթ սայե
սինտէ նայիլ օրունա պիլէճէկիմտէն , օլ խուսուտա
մանի վէ տիւ շմէն օլմուգ , աչըգտան աչըղա Տէվէթիւ
վէ Միլէթին խարապրնա չարշմուգ օլուղունտան ,
էվվէլ ու ակորը լոլըմ կէլէն միւճապաթա միւսթաւ
հագգ սայրըպ , վէ գավանինի միլիյեյէ զայրեթքէշ
պուլունանպրն տախի , հէր վագթ մահպուղեթի
Տէվէթի Ալեյեյէ մագհար պուրուլաճագլարը շիւբ
հէտէն միւսթաղնի տիր :

Պունտան տա գաթի նազար , շու իթթիրաճը վէ
շու Մաֆիլէր , հիշ տէյիլ խսէ , շունտան ութանըպ
վէ իհթիրաղ իթմէկիտիլէր քի , պու կիւն քի , հիւ
քիւմէթէ եալան եանլըշ անլաթարըլարը Մահմանա
գրու թիւնու , պիզգաթ քէնտուլէրի տախի իմզա իթ
տիքտէն սօնրա , շիմտիտէ գալըրպ , (Ալլահ , աճէպա
գանղի Թէրաֆտա տրը , էտէպօսիզլիք , տինտիզլիք ,
իմանարըլըգ վէ սատագաթարըլըգ) , « Սատամքի հիւ
քիւմէթ Թատտիք իթմէմիշ տիր Մահմանադրու թիւնու ,
պիզ տէ գապուլ իտէմէյիզ » արմէկէ ճէսարեթ իթ
մէքտէ տիրլէր : Խայրիլէր , իմզալար վէրիպ , միւհիւբ
լէր պատարըլըրը վագթ , հիւքիւմէթ Թատտիգ իթ
միշմիտի , շիմտի քի սատագաթըրը օլ վագթ եօգ
մուլուտու , եօգսա , չօգլարըրըլըն իթիզատր պաթըլէսի
իւղրէ , օլ վագթ , Մահմանադրու թիւն սէվէնլէր սիզ
պիւյիւլէմիշլէր միտիտի :

Խայրիլէր , նաֆիլէ եերտէ Մահմանադրու թիւնու
պօղմայըրը , կէօրտիւքճէ տիթքէյէրէք գանձայըրը .
հէր նէ գատար գաչընտանը , օլ գատար արգանըգտան
գօշաճագ արը . հէր նէ գատար տարարըր պուտագ
լարըր քէստէնիզ , ամա ֆիտանը կիպի պուտամըշ
օլաճաղըրըտան , տահա զիյատէ քէօրլէր վէ ֆիլիպլէր
սալըպ , պէրէքէթ իւղրէ մէյիլէր վէրէճէր տիր . վէ
նիհայէթ , նէ գատար զիյատէ հիւքիւմէթէ ֆէնա
անլաթարըրանը , հիւքիւմէթ Թարաֆրնտան տախի ,
օլ գատար գավի վէ շէրէֆի սուրէթտէ , հիւքիւմ ու
իթաաթըր Թահթընա կիրմէյէ տալէթ օլունաճագսը
նըգ : Օ իրա , հիւքիւմէթ , օլ մէճիլիլէր իմթիյաղաթը
ալիյեէսինի միլէթիմիզէ Թէհի եերտէ իհսան պու
լուրմամըշ տրը . հիւքիւմէթ պիլիբ քի , պիզիմ մէք
թէպլէրիմիզ , քիլիտէլէրիմիզ վէ ֆագըրիտանէլէրիմիզ
չօղալմագտէ տիր . հիւքիւմէթ պիլիբ քի , հէր նէվէ
խտարետէ կիւն պէ կիւն միւշքիլաթ արթմագտէ օլ

տուղուհոնտան, կիւն պէ կիւնտէ, էհլիյէթ, լիյազաթ վէ տիրայէթէ ինթիյաճ միւշահտէ օլուհմագտէ տիր. հիւքիւմէթ պիլիր քի, իւշ միլիօնտան իւպարէթ պիր միլլէթին իտարէյի բուհանիյէ վէ ճիւմանիյէտի իչին, էսկի պարպարճա հարէքէթլէր, վէ պիր գաշ քիշինին զուլում ու նուֆու պարը արթըզ ճայիլ կէ օրիւլէմէյէ ճէք տիր. հիւքիւմէթ պիլիր քի, բուհանի վէ ճիւմանի մէճիլիյէրին ու մումէն միլլէթին էքսէրիյէթի արասըլա ինթիլիսայ օլուհմաը, հազգանիյէթ իլլ թիլզարնտան տրո. նապլլ քի 1777 սէնէտի խաթթը շիւմայուհու Շէվքէթմագբուհուհտա տախի “ շէր պիր ճէօմալլին, բուհայն վէ ալմի պէյնիսէն միւնթախիլ ալպիէն միւրէնէպ պիր մէճլիսի է-միլ հուհաֆալարնա էնլալէ գըլլնմաը ” քէլամլարըլյա պիր Քնգհանուր յողալլումուզ պուլուն մասը ահքեամը, թաստիզ գըլլնմըշտը, վէ էօլլէ պիր մէճիսին իսէ, ինթիլիսայ ու թէշքիլի, պէհէմէհալ պիր գալանիսէ միւհթաճ տրո. հիւքիւմէթ պիլիրքի, իսլամ ճամիլլէրի, մէտրէսէլլէրի, մէքթէպլլէրի վէ խասթախանէլլէրի կիպի, միլլէթիմիղին տախի քիլիսէ, մէքթէպ, վէ Ֆազըրխանէլլէրի, տէվլէթ թարաֆընտան գայըրըլմայուպ, անճապ միլլէթիմիլ պէյնիստէ ահա տը նաստան, պիրէր վէ պէշէր փարա, վէ պիրէր վէ պէշէր զուրուշ թօբլանարապ իտարէ օլուհմաղէ միւհթաճ պուլունտուղուհտան, միլլէթին մէճիլիլլէրի վէ նիղամաթը, ահատը նասըն հուգուգուհա մուվաֆըզ, վէ ինսանիյէթէ մութապըզ պուլունմալըտը, վէ նիհայէթ հիւքիւմէթ պիլիրքի, միլլէթ քէնտի քիլիսէլլէրի, մէքթէպլլէրի վէ սայիր մահալլէրի իչին գա նուհլար վէ նիղամլար վազ իթմէքտէ օլուպ, վէ թարաֆըր Ալիսինաէն իսէ, միւսաատէյի քէամիլլէ շալան պուլըլումագտէ օլուղու հալտէ, Ազգային Մահմանագբուլիւն տախի, գաթան պաշգա պիր շէյ օլմայուպ, իլլա վէ իլլա, իմթիյազաթը Աէնիէէնին հիւսնիւ իճըսար զըմիընտա, Ֆէրիղէյի զըմմէթ վէ ուպուտիյէթիմիլղէ թէվֆիլգան, վէ հուգուգու միլլէթիմիլղէ, վէ շիրաղէյի էվգաթը հաղըրէյէ թաթպիւզան, անճապ Քաթիբխանէմիլ իչին գալէմէ ալլնմըշ պիր գալանիսին տիր. վէ շու գալանիսին պաշըճա էսաթը իսէ, մէմուրինի միլլէթին ինթիլիսայընա տայիր օլուպ, վէ շու խուտուս իչին տախի, ճիւմլլէ թարաֆընտան շայանը քէսէնտ վէ բէհպէրի հազգանիյէթ պուլունան կիլլի գուրա իճըսար իթթիլիսայ օլուհմուշ օլ տուղուհոնտան, վէ գապա թէմնիլ իւղլէ, շու ինթիլիսայ իմթիլաղը Ալիսի, պիր թապազ բիլավլէ թէշպիհ օլուհտուղու թագտիրտէ, գաշըզլա եէմէք, չաթալլա եէմէք, վէ եախօտ ալլուճ իլլէ եէմէք պասըլնտա միւ

լէթիմիզին հայինէ մուվաֆրզ , վէ տէվլէթճէ խաթար-
տանքեամիլէն արի պուլունան պիր թարիգէ , եանի , մա-
տամքի , ինթիխապ իմթիյազընա մուհար պուլունլմուշ-
ուզտուր . էհլն տիրայէթ վէ սահիւլ լիյագաթըն թէմ-
եիզի էմրի իճրասընտա , միւրաճաթ իտէճէկիմիզ պիր
ուսուլէ , հիշ պիր վագթուա Սալթանաթը Սէնիյեէյի
աաալէթմայէ թարաֆընտան մուխալիֆէթէ իրթի-
քեապ օլունմայաճաղը շէօյլէ տուրտուն , շիմտիյէ գա-
տար , շու խուսուս , գանն իտէրիզքի , լայրգըլա ան-
լաթտրըլամատըղընտան , Սահմանագրու թիւն իճրասը
մուլաթթալ , վէ Գուտու շէրիֆ բաթրիի հագգըն-
տա վէրիլէն գուրա սանտըղը տախի գաբալը գալըպ , միւ-
լէթիմիզ պէյնիտէ տախի , եալընըզ պիր գաշ ֆէսա-
տէնկիզ աաեմլէր եիւզիւնտէն , շունճա ուլլունաուզ-
լուզ դուհուրէ կէլմիշ , կէլմէքտէ , վէ տահա կէլէ-
ճէք տիր . վէ Փագրը ֆուգարամըզ իտէ , զարուրէթ ,
սէֆալէթ , վէ մուսիպէթ բէնշէսիտէ , էզիլմիշ , էզիւ-
մէքտէ , վէ տահա էզիլէճէք տիր :

Իմտի , մատնիչլէր , էկէր նիյէթիւնիզ խասսէթէն միւ-
լէթիմիզին խարապընը պայիս օլմագ իտէ , վայ պիզէ
տէյէրէք , աօղտուզունուզա տախի բէշիման օլա-
նըզ ճայիզ տիր . զերա միւտտէթի էօմրիւնիւզտէ ,
ումումէն միլլէթիմիզին նէֆրէթիւնի իւզէրիւնիզէ տա-
վէթ իտէճէկիւնիզտէն պաշգա , հեր լիսանտատա տիւն-
եալար տուրտուգճա , իմ ու մախլէսիւնիզ լանէթ-
լէր իւզրէ օգունաճագարը . եօգ , էկէրշի նիյէթիւնիզ
ֆէնա աէյիլտէ , էթվար ու հարաքեաթընըղաա , ճէ-
հալէթիւնիզտէն նաշի գուսուր վար իտէ , ինտաճըլըզ-
տա գալըպտա , էպէտ էլ ապատ գէմմ օլունմագտէն
իտէ , թէօլպէքեար օլարագ , մէտհ ու սէնալէրէ նա-
շիլ օլանըզ , ինտանիյեէթէ , միլլէթէ , վէ պիզգաթ
քէնտունիզէ տախի բիպէթ , վէ խայրիտահըզ իթմիշ
օլուրտունուզ :

Վանկ կէշիւնիզ շու հիտտէթ , զարագ վէ նէֆսանի-
եէթիւնիզտէն , զիրա , գալպտէն սէօյլէրիմ , պունտան
պին պէշ եիւզ օթուզ սէնէ գատար ագտէմ , իսթանպու-
լու շէնու ապատ գըլան իմբերաթոր Գօնսթանթէնին ,
քէնտի խայինէ իմբերաթորիչատը Գոսթանըն Տարնու-
իւնուկա ալաանարագ . պիզգաթ քէնտի էվլատը Սրիս-
բիւսիւ գաթլ իթտիրաիքտէն ազ վագթ սօնրա , ալ-
տանմըշ օլուրտուն անլայարագ , Գոսթայը տախի գաթլ
իթտիրաիկի շէօյլէ տուրտուն , հատտէն զլյատէ աճը-
նարագ , վիւճուտի կիւմիւշտէն , վէ պաշը ալթուն-
տան մուսաննա օլուրտու հալտէ եաբարտըղը էվլատը
Սրիսբիւսիւն սուրէթիւնին աննընտա . « Իլթէ պու-
տուր նահագգ էերտէ գաթլ օլունան քէնտի էվլատը »

տէյու եազարբարդը միտիլիւ . եկէր սիզ տէյիլ իտէ , պէհէմէհալ սիզին էվաուարրնրդ , պիր կիւն Սահմա նադրու թիւն զիբրինէ պիր թաշ տիբէրէք . իւզէրինէ տախի « Իշթէ պու տուր , նահազգ եէրտէ բէտէրլէ րիմիզին պոզմազէ իրթիքեապ իտէրէք , հազարէթ իթաիբլէրի Սահմանադրու թիւն » տէյու եազարբա ճազլարը պի իշթիպահ տրք :

Սահմանադրու թիւն տիւշլէնլէրի հէրնէ գաաար , Պապը Ալի թարաֆրնատն Բաթրիքիթտանէյէ վարիա օ շան պույրուլթուտա պուլունան . ոստ-լէ գապիմէ լաֆ զընը պիր վէսիլէ իտէրէք , Բնդհանուր ժողովու լազվ իթմէյէ չալըճազտէ իտէյէրտէ , ապա հազգլարը եօզ աուր . զիրա , մէգբիւր պույրուլթունուն օլ լաֆզընը շու Սահմանադրական Բնդհանուր ժողովաան պաշգա հիչ պիր ժողով իչին անրայամայրդ , շիւնքի շիմուիլէ գաաար հիչ պիր ուսուլիմիզ պուլունամայրդ , ուսուլիմիզ ու ստ-լա-լա-գ իտի , վէ ուսուլի գաաիմէմիզ իտէ , թապիւ յաթիլլէ շիմուիբի պիր պուշուգ սէնէլը ուսուլիմիզ տիր . վէ հաթիթա մէգբիւր պույրուլթուտա , ումու մի մէճիլա իչին , րո-իսայը վէ մի-իւդերանը միլիէիին ճէլտիլէ , տէնիլմէյիպ , իլլա , իգիլա իտէճէր ապէմէրին ճէլտիլէ , տէ նիլմէտի , աչրդտան աչրդա , Սահմանադրական Բնդհա նուր ժողով աղալարընը անլաթարբմազտէ տիր , տէյէ պիլիբիզ . Իմոտի շու միլլէթի ալթ իւսթ իտէն ֆէսա տէնկիդէր , եան միլլէթճէ գապուլ օլունունը , վէ հիւ քիւմէթ թարաֆրնատան րէսմէն թաաուիզ պույրուլունը պիր ոստ-լէ գապիմէ կէտթէրմէլտիլլէր , վէ եաաա , պէցիւք Աչնի իտն ուսուլի գաաիմէտինի պէր թա րաֆ իտէրէք , էսկի սարաֆլըգ , Քյոնյուլթ , է ֆապրիգա Ռիմ-րը-լա-պիլիլինին , արթըզ պիթմիլ օլունուն տէր իաթըր իթմէլ տիրլէր :

Ահայէթ , մաաամ քի , միլլէթիմիզին պիր ումու մի մէճիլա ազալարը ինթիխապընա ինթիլապը Ալիմիլ վարտըր , մաաամ քի Սահմանադրու թիւնաան էվվէլ ոստ-լէ գապիմէիլ եօզաուր . մաաամ քի , շիմուիբի Բնդ հանուր ժողովուն ազալարընը միլլէթիմիզ ինթիխապ ինթիլապի , վէ մաաամ քի , շու ինթիխապ տա , տին ու տէվէթէ վէ միլլէթէ մուղայիր հիչ պիր հարէ քէթ եօզ աուր , թապիաթիլլէ գուրա սանտըղընըն աչրվաար հազգանիլլէթտէն տիր . ֆէգաթ :

Ալահ , պիր Բաթրիք , վէ պիր գաչտա նէֆուս նիլէթիթիլէր իտաաարնաան , իտարապ ու մահվ օլմազ տէ օլան պիչարէ միլլէթիմին , շու տէհէթամիլ հա լինէ , տահա մէրհամէթ իթմէյէճէրսին :

